

Posudek oponenta k rigorózní práci

Mgr. Ivana Denčevová předkládá k posouzení svou rigorózní práci jejímž tématem je :

UNDERGROUND JAKO POLITICKÝ FENOMÉN.

Návrh celkového hodnocení rigorózní práce Ivany Denčevové „Underground jako politický fenomén“: **Předkládanou rigorózní práci doporučuji k obhajobě.**

Vyjádření oponenta, zdůvodnění hodnocení a připomínky pro obhajobu: Ve své rigorózní práci se Ivana Denčevová zabývá problematikou undergroundu jako politického fenoménu. Autorka člení svou rigorózní práci, kromě úvodu a závěru, do šesti základních kapitol.

V první kapitole Ivana Denčevová sleduje politickou situaci mezi léty 1976 až 1982 jak z hlediska zahraničně politického kontextu, tak z hlediska vnitropolitické situace v době normalizace v bývalé Československé socialistické republice.

Druhá kapitola pojednává o obecných charakteristikách týkajících se českého undergroundu jako kulturního a sociálního fenoménu ve sledovaném období, zabývá se každodenním životem lidí z undergroundu, jejich názory, symboly, vzájemnou solidaritou i represemi vládnoucího komunistického režimu proti nim.

Třetí kapitola je orientována na vztah subkultury undergroundu a oficiálního reálně socialistického establishmentu, který v roce 1976 vyústil v politický motivované soudní procesy s lidmi z undergroundu, procesy, které následně významně ovlivnily podobu hnutí undergroundu v pozdější době, zejména tím, že platforma undergroundu od té doby získává charakter také politického hnutí.

Tato skutečnost je právě náplní další čtvrté kapitoly této rigorózní práce, v níž se autorka věnuje především vztahu lidí z undergroundu k lidem náležejícím ke hnutí Charty 77.

Následuje kapitola zaměřená na hnutí undergroundu v době od politických procesů v roce 1976 až po rok 1982, kde se autorka orientuje především na zesílenou perzekuci lidí hlásících se ke hnutí undergroundu a na období akce s krycím názvem Asanace, v níž se státní moc pokouší vypořádat se signatáři Charty 77.

V poslední kapitole této rigorózní práce se pak autorka zaměřuje především na procesy s vydavateli časopisu Vokno v roce 1982.

Celkové hodnocení rigorózní práce: Ivana Denčevová si předsevzala poměrně nelehký úkol zmapovat osudy českého kulturního undergroundu v době, přibližně od roku 1976 do roku 1982. Autorka pracovala nejen s archivními materiály a s dostupnou literaturou, která je k

tomuto tématu k dispozici, ale především, a to je na této práci především cenné zvolila metodu kombinovaných rozhovorů s vybranými lidmi, kteří jsou s komunitou undergroundu úzce spojeni. Metoda interview byla navíc doplněna metodou zúčastněného pozorování, což autorce napomohlo vžít se hlouběji do sledované problematiky i získat větší množství empirického materiálu od zainteresovaných respondentů. Autorka se však nevěnovala pouze shromažďování a dokumentování empirického historického materiálu, ale pokusila se také zamýšlet se nad zkoumanou situací z pohledu příčin a důsledků, z hlediska důležitosti sounáležitosti a funkce komunity, do níž jedinec náleží, s přesahem k akcentu na morální a také politickou stránku hnutí undergroundu.

Předkládaná rigorózní práce je tedy cenná především z historického pohledu, kdy se autorce podařilo shromáždit poměrně velké množství cenného historického materiálu s přesahem do problematiky sociologického a kulturně antropologického pohledu, a může sloužit jako kvalitní dokument zachycující jednu ze stránek společnosti bývalého Československa konce sedmdesátých a počátku osmdesátých let minulého století.

Důležité také je, že si autorka zachovala objektivní a kritický přístup ke sledované problematice, a snažila se předmět svého zájmu vyložit v širším kulturně-společensko-politickém kontextu.

Autorka projevila kvalitní znalost literatury a pramenů vztahujících se ke zkoumané problematice, a tyto zdroje dokázala relevantním a kritickým způsobem použít při zpracování textu své rigorózní práce. Dokázala formulovat své badatelské cíle, které také dokázala svou výzkumnou činností naplnit. Text je psán živým jazykem s vysokou stylistickou a gramatickou úrovní, je vhodně strukturován a jeho výstavba je logická. Také ve využití výzkumných metod kombinovaného rozhovoru, zúčastněného pozorování a analýzy dostupných pramenů a literatury dosahuje tato rigorózní práce kvalitní úrovně. Autorka dokázala odpovídajícím způsobem analyzovat zkoumaný problém a podařilo se jí také uceleně shrnout a formulovat výsledky své práce.

Autorka nám ve své rigorózní práci představuje kvalitní sondu do problematiky vztahující se k otázce českého kulturního a politického undergroundu ve druhé polovině sedmdesátých a na začátku osmdesátých let minulého století. Celá práce obsahuje kvalitní shrnutí teoretických vědomostí vztahujících se ke zkoumanému fenoménu i praktického empirického materiálu, který autorka při své výzkumné sondáži získala. Jelikož autorka prokázala kvalitní znalost oblasti problému, kterému se ve své práci věnovala doporučuji rigorózní práci Ivany Denčevové k obhajobě.

V Ostravě 12. 04. 2013

Mgr. Vladimír J. Horák, Ph.D.

Katedra sociologie

Ostravská univerzita v Ostravě